

ספרי' — אוצר החסידים — יובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
עשרים וחמשה

היכל
שלישי

מאמר
כי כאשר השמים החדשים
תקס"ד

מכ"ק אדמו"ר הזקן
הרב רבי שניאור זלמן מליאדי
(בעל התניא והשו"ע)
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

יוצא לאור בפעם הראשונה מכתב יד

על ידי מערכת
"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ותשע לבריאה

MAAMOR
KI KAASHER HASHOMAYIM HACHADOSHIM-5564

Copyright © 2019

by

Kehot Publication Society

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.com

Orders Department:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213

(718) 778-0226 / FAX (718) 778-4148

www.kehot.com

All rights reserved.

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

Printed in the United States of America

ב"ה.

פתח דבר

לקראת י"ד אייר, פסח שני הבעל"ט, הננו מוציאים לאור מאמר ד"ה „כי כאשר השמים החדשים" משנת תקס"ד מאת כ"ק אדמו"ר הזקן.

המאמר נדפס כאן בפעם הראשונה, מכתבי־יד מעתיק מספר 2*.

לתועלת הלומדים והמעיינים הוספנו בשולי הגליון מראי מקומות וציונים, ובראש הקונטרס – פאקסימיליא.

*

הקונטרס נערך על ידי הרה"ת ר' גבריאל שי' שפירא.

מערכת „אוצר החפידים"

עש"ק פ' אמור, י"ג אייר, ה'תשע"ט
ברוקלין, נ"י.

(* תכריך כת"י זה, נתקבל לאחרונה לספריית אגודת חסידי חב"ד, ע"י הרה"ח ר' ארי'ה קאלטמאנן, לע"נ אביו ר' יוסף בנימין בן ר' מנשה הי"ד.

כִּי כַּאֲשֶׁר הַשָּׁמַיִם הַחֲדָשִׁים וְהָאָרֶץ הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר אֲנִי עוֹשֶׂה עֹמְדִים לִפְנֵי כֵן יִעֲמֹד זְרַעְכֶם וּשְׂמֹכְכֶם. לְהַבִּין זֶה עַל פִּי מִ"שׁ הַשָּׁמַיִם כִּסְאֵי וְהָאָרֶץ הַדּוֹם רִגְלֵי, דִּהְנֶה עֵינָיו ג' בְּחִי' הַלֵּלוּ, כִּסְאֵי וְהַדּוֹם רִגְלֵי וְהַחֲדָשִׁים אֲשֶׁר עֹמְדִים לִפְנֵי, הוּא כִּמִּ"שׁ וְיִקְחֵי ה' אֱלֹקִים אֶת הָאָדָם וַיִּנְחֵהוּ בִּגְן עֵדֶן לְעַבְדָּה וּלְשִׁמְרָה, לְעַבְדָּה; זֶה מִצְוֹת עֲשֵׂה וּלְשִׁמְרָה זֶה מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה.

הנה תכלית ירידת הנשמה ממקור חוצבה, מקור כל התענוגים, מהותו ועצמותו ית', כמ"ש כ"י עמך מקור חיים, לגן עדן שהוא רק זיו והארה, ומשם ירדה להתלבש בגוף גשמי, הוא בכדי לעבדה ולשמרה בבחי' בעלי תשובה, בחי' ובכל' מאודך, מקום⁷ שבעלי תשובה כו', כי איך אפשר שיקבל הנברא בחי' בעל גבול רוחני או גשמי מהבורא, אשר במחשבה⁸ א' נתהווה ממנו בחי' ממכ"ע וסוכ"ע, אי אפשר כי אם ע"י בחי' מלכותך⁹ מלכות כל עולמים כו', ובחי' מלכות¹⁰ נק' שכינה כמ"ש ושכנתי¹¹ בתוכם, וגו'¹² עדן הוא זיו השכינה, ועבודת האדם הוא להמשיך גילוי אלקותו ממהותו ועצמותו כבי' למטה, וזה דווקא ע"י התלבשות הנשמה בגוף, משכא"ל¹³ דחיוויא הוא כלל¹⁴ ימיו בתשובה, דמשכ"ל¹⁵ ל'י בחילא יתיר, כי גם מי שאינו בעל עבירה יכול להיות כל ימיו בתשובה, כי ידע אינש בנפשי נגעי לבבו, איך הוא רחוק מאור פני ה', ובראותו שמים וארץ וכל צבאם, מחשבם ליש ודבר, ותהי¹⁶ האמת נעדרת ממנו, שמחדש¹⁷ בטובו בכל יום מעשה בראשית,

7) מקום שבעלי תשובה: ברכות לד, ב. רמב"ם הל' תשובה פ"ז, ה"ד.
8) במחשבה א' נתהווה ממנו: ראה זח"ב כ, א. וראה הנסמך בהמ"מ ללקו"ת עקב טז, ד.
9) מלכותך מלכות כל עולמים: תהלים קמה, יג.
10) מלכות נק' שכינה: ראה תניא רפנ"ב. אגרת הקדש סכ"ה (קלט, א). מאמרי אדה"ז פרשיות התורה ח"ב ע' תשלט ובהנסמן לשם.
11) ושכנתי בתוכם: תרומה כה, ח.
12) וגן עדן הוא זיו השכינה: ראה ברכות יז, א.
13) משכא דחיוויא: ראה תניא פל"א (מ, ב) ובמראה מקומות שם.
14) כל ימיו בתשובה: שבת קנג, א. וראה לקו"ת ר"פ אוזניו. ובכ"מ.
15) דמשכ"י ל'י בחילא יתיר: ראה זח"א קכט, ב. אגרת התשובה פ"ח. תו"ח נח ס, ב ובהנסמן לשם.
16) ותהי האמת נעדרת: ע"פ ישעי' נט, נו.
17) שמחדש בטובו בכל יום מעשה בראשית: ברכת ק"ש.

1) כי כאשר השמים: הנחת מהרי"ל (אחיו של כ"ק אדמו"ר הזקן) מש"פ קרח תקס"ד. המאמר וביאורו נדפס מכת"י מעתיק 2 (סז, א) בכותרת: שנת תקס"ד. נמצא ג"כ (בלי הביאור) בכת"י 408 עה, א. 427 נט, ב (חסר הסיום). 737 כב, א (חסר התחלה). חלק מהמאמר נדפס בשינויים והוספות בלקו"ת שה"ש (מה, ד). הנחת כ"ק אדמו"ר האמצעי ממאמר זה נדפס במאמרי אדה"ז תקס"ד ע' קמד. נדפס בשינויים תוספת הגהות וקיצורים באוה"ת בראשית (כרך 1) תתר"מ, א. שם תתכג, ב. וראה אוה"ת בראשית ע' 6 ואילך.
2) כי כאשר השמים החדשים . . השמים כסאי: ישעי' סו, כב, א.
3) ויקח ה'. ולשמרה: בראשית ב, טו.
4) לעבדה זו מצות עשה ולשמרה זו מצות לא תעשה: ראה זח"א כז, א. זח"ב קסה, ב. ובכ"מ.
5) כי עמך מקור חיים: תהלים לו, י. ראה לקו"ת אמור לא, ד.
6) ובכל מאודך: ואתחננו, ה.

ומהווה¹⁸ אותם מאין ליש בכל רגע, ונפשו מרה לו אשר בשקר נסתר כמ"ש ויצעקו¹⁹ אל ה' בצר להם, והוא ממארי²⁰ דחושבני, וגדלה צעקתו בחילא יתיר, עד אשר יגיע למדריגת בכל מאודך²¹, שהוא למעלה מעלה מבחי' גדר ההשגה, בלי גבול ומיצר, בחי' ביטול למהותו ועצמותו ית' כמ"ש בטל²² רצונך כו'.

ובחי' בכל²³ נפשך הוא מדריגת איש²⁴ אשר כברכתו, כמ"ש אם²⁵ אין חכמה אין יראה, כי כפי גדר השגתו וחכמתו היא יראתו, כי בכל נר"ן יש עשר בחי', ז' מדות וג' שכליים כו', ומקורם למעלה ע"ס, ז' מדות, לך²⁶ ה' הגדולה כו', ואנת²⁷ חכים כו', ואורייתא²⁸ מחכ, ועבודת האדם לקשר עשר בחי' לאלקים חיים, שכלו ומחשבתו ומדותיו כו', והיא בחי' בכל נפשך. אבל בחי' בעל תשובה, מן²⁹ המיצר, ממשיך בחילא יתיר, עד אשר יעלה ויבוא למדריגת רצון שלמעלה נק' בשם רצון העליון, שהוא עליון רם ונשא מבחי' כלי ועשר בחי', ולמטה בנפש האדם נק'³⁰ רעותא דליבא, כי הבעל תשובה אי אפשר להפוך מדותיו הרעים אל ההיפוך ממש, כי אם בחילא יתיר, רעותא דליבא, שהוא רם ומתנשא מעשר בחי' שבנפשו כמ"ש מיי³¹ לי בשמים כו' כלה שארי ולבבי, וזהו ואהבת³² לשון אבה, בכל לבבך כו', בכל נפשך, עשר בחי' הנ"ל.

ובכל מאודך הוא רעותא דליבא, מי לי בשמים כו', בחי' בעל תשובה, ע"י הצעקה ותשובה ותפילה, ברוך אתה שיהי' בחי' התגלות אלקות, כי אתה³³ לשון נוכח, ע"י בחי' הוי' אלקינו, ויהי' גילוי מלך בעולם, כי עולם³⁴ הוא העלם והסתר, מתגלה מלכות כל עולמים, שמהווה כל ההוויות שבעולמות בכל עת ורגע מאין ואפס המוחלט, וזהו ע"י מדת³⁵ יעקב, נחלה בלי מצרים, פני³⁶ נשר, על³⁷

(29) מן המיצר: ע"פ תהלים קיח, ה.

(30) נק' רעותא דליבא: ראה זח"א ק, א.

(31) מי לי בשמים . . שארי ולבבי: תהלים

עג, כה. כו.

(32) ואהבת לשון אבה: ואתחנן ו, ה. ראה שרש ישע שרש אבה הובא בס' החקירה להצ"צ מערכת אהב ע' צד. מאמרי אדהאמ"צ הנחות תקע"ז ע' רסד. וש"נ.

(33) אתה לשון נוכח: ראה סידור עם דא"ח

לט, ג. פירוש המלות לאדהאמ"צ ס, א. ובכ"מ.

(34) עולם הוא העלם והסתר: לקו"ת שלח

לז, ד. סה"מ היש"ע ע' 160 ואילך. ועוד.

(35) מדת יעקב, נחלה בלי מצרים: שבת קיח,

סע"א.

(36) פני נשר: ע"פ יחזקאל א, י.

(37) על כנפי נשרים ואביא אתכם אלי: יתרו

יט, ד.

(18) ומהווה אותם מאין ליש בכל רגע: ראה

תניא שער היחוד והאמונה פ"ג.

(19) ויצעקו אל ה' בצר להם: תהלים קז, ו.

כח.

(20) ממארי דחושבני: ראה זח"ג קעת, א.

תניא פכ"ט.

(21) מאודך . . בלי גבול: ראה תו"א ויצא

כג, ג. מקץ לט, ג. ספהמ"צ להצ"צ ככג, ב.

ובכ"מ.

(22) בטל רצונך: אבות פ"ב, מ"ד.

(23) בכל נפשך: ואתחנן ו, ה.

(24) איש אשר כברכתו: ע"פ ויחי מט, כח.

(25) אם אין חכמה אין יראה: אבות פ"ג, מ"ז.

(26) לך ה' הגדולה: דברי הימים א' כט, יא.

(27) ואנת חכים כו': תקו"ז בהקדמה (יז, א).

(28) ואורייתא מחכ: זח"ב סב, א. פה, א.

ככא, א. זח"ג פא, א. קפב, א. רסא, א.

כנפי נשרים ואביא אתכם אלי דווקא, בחי' רחמים רבים, והוא בחי' מיס³⁸ תחתונים בוכים אנו בעינינו למהווי קדם מלכא, ותן³⁹ בליבנו בינה להיות מבין⁴⁰ דבר מתוך דבר. וזהו אני⁴¹ ה' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים, ויצעקו אל ה' בצר להם, יגיע למדריגת בכל מאודך, אתערותא דלעילא שיתמשך ויתגלה בחי' אני⁴² ראשון כו', מהותו ועצמותו כבי', בבחי' הוי'⁴³, צמצום והתפשטות כו', אלקיכם, בהשגה, כל⁴⁴ חד לפום שיעורא דילי' כו'.

וְזָהוּ הַשָּׁמַיִם כְּסָאֵי, כמו אדם היושב על הכסא⁴⁵, כס א', בחי' א' שורה בכס, אף שאין⁴⁶ לו דמות הגוף כו', כמ"ש ולא⁴⁷ דאית לך צדק ידיעא כו' אתקריאו גופין לגבי לבושיין דמכסיין עליהון כו' לאנהגא בהון עלמין, להיות חסד דרועא ימינא כו', וכמו התאחדות הנשמה בגוף, כן מתאחד במדותיו ית' לאנהגא בי', עולם⁴⁸ חסד יבנה, וכמ"ש בעשרה⁴⁹ לבושים נתלבש הקב"ה כו' בחכמה ובתבונה כו'. וזהו השמים כסאי, בחי' שמים מקיפים בעיגול, שמים⁵⁰ תכין אמונתך, אש⁵¹ ומים, רצוא ושוב, אש ממטה למעלה, רשפי אש, ומים⁵² יורדים, והארץ הוא בחי' שוב, אף⁵³ ידי יסדה ארץ, בחי' שמאל⁵⁴ דוחה, מים⁵⁵ אנכי לגשת אל הקודש, וירא⁵⁶ העם וינעו וכו', וימינו⁵⁷ טפחה שמים, וע"י אתערותא דלתתא אשר מארץ תצמח בחי' השמים כסאי הנ"ל, בחי' אתערותא דלעילא לאהפכא⁵⁸ חשוכא לנהורא כו', אשר הי' רגלי⁵⁹ יורדות מות, ונהפוך הוא, והארץ הדום רגלי, שיתגלה רצון העליון, הוא ורצונו א', במצות גשמיות וארציות דווקא, ועשיתם⁶⁰ אותם, אתם כתיב, וכל הנ"ל ע"י קבלת עול מלכות שמים, שום⁶¹ תשים עליך מלך, אבל

49) בעשרה לבושים נתלבש הקב"ה: ספר חרדים פרק ו בשם פרקי דר"א. וראה פסיקתא דר"כ פסיקתא כב. ועוד.

50) שמים תכין אמונתך: תהלים פט, ג.
51) אש ומים רצוא ושוב: ראה תוי"א יתרו עג, ד. לקו"ת נו, ג. שה"ש יח, ג. מט, ד.

52) ומים יורדים: ראה תענית ז, א.
53) אף ידי יסדה ארץ: ישעי' מח, א.
54) שמאל דוחה: סוטה מז, א.

55) מי אנכי לגשת אל הקודש: ראה תוי"א ויחי נג, א. וראה אוה"ת בראשית ע' 6 סעיף ג.
56) וירא העם וינעו וכו': יתרו כ, טו.

57) וימינו טפחה שמים: ישעי' מח, יג.
58) לאהפכא חשוכא לנהורא: ראה זהר בהקדמה ד, א.

59) רגלי יורדות מות: משלי ה, ה.
60) ועשיתם אותם, אתם כתיב: בחוקותי כו, ג. וראה זח"ג קיג, א. לקו"ת שלח מה, ב. שה"ש ט, ב. ועוד.

61) שום תשים עליך מלך: פ' שופטים יז, טו.

38) מים תחתונים בוכים: ראה תקו"ז ת"ה (יט, ב). הנסמן במאמרי אדהאמ"צ בראשית ע' קג.

39) ותן בליבנו בינה: נוסח ברכת ק"ש.
40) מבין דבר מתוך דבר: חגיגה יד, א. וש"נ.

41) אני ה' אלקיכם: שלח טו, מא.
42) אני ראשון: ישעי' מד, ו.

43) הוי' צמצום והתפשטות: ראה אגרת התשובה פ"ד. לקו"ת בשלח א, א. ובכ"מ.
44) כל חד לפום שיעורא דילי': ראה תניא בהקדמה.

45) הכסא, כס, א': ראה סידור עם דא"ח שער הפורים רפג, ואילך. תוי"א מג"א צה, ג. מאמרי אדה"ז תקס"ח ח"א ע' קנה. מאמרי

אדהאמ"צ דברים ח"ד ע' א' תז. וש"נ.
46) שאין לו דמות הגוף: ע"פ פיוט יגדיל.
47) ולא דאית לך צדק ידיעא: ראה תקו"ז

בהקדמה (יז, ב).
48) עולם חסד יבנה: תהלים פט, ג.

השמים החדשים וארץ החדשה המה בבחי' גבוה⁶² מעל גבוה, שאי אפשר להשיגה ע"י אתערותא דלתתא, אשר אני עושה עומדים לפני תמיד דווקא, ולעתיד יתגלה גם בחי' זו, כמ"ש הנה⁶³ ישכיל עבדי ירום ונשא וגבוה מאוד, שיגבה בחי' מאוד, כי בעוה"ז אי אפשר כי אם ע"י בחי' בכל מאודך, מאוד שלך, לפום שיעורא דילי'.

כן יעמוד זרעכם ושמכם. כי כל מצות⁶⁴ מעשיות נק' בשם זריעה, ובחי' צדיק⁶⁵ נק' בשם זרועה מכבר, וכמ"ש אור⁶⁶ זרוע לצדיק, אבל בבחי' בעל תשובה כל ימיו בתשובה, וזרוע בדמעה נק' זרעי⁶⁷ על כל מים, זרוע תמיד, וכמו שהזריעה, כל מה שהוא מעמיק הזריעה בארץ, צמחה תבורך יותר, כן כל מה שעושים מצות מעשיות באריכות הגלות, ועסק⁶⁸ התורה, ודברת במ, ואשים⁶⁹ דברי בפיך, כן ירום ונשא וגבוה מאוד, וקיבול שכר באלף השביעי.

והנה כל בחי' שמים וכסא והדום רגלי כנ"ל בעוה"ז, אינו אלא בחי' זריעה ועיבור, ולעתיד⁷⁰ נק' בשם לידה, בטרם⁷¹ תחיל יולדה כו', והמליטה זכר, היוחל ארץ כו' אם ילדה גוי כו', ומחצדי⁷² חקלא הוא ג"כ בחי' לידה, אז יהי' בחי' נקבה, בחי' מאוד, משמים חדשה וארץ החדשה, שהוא למעלה מבחי' שמים כסאי, כי על הכסא אינו יושב כי אם הגוף ולא הראש כו'.

ושמכם הוא בחי' ויעש⁷³ דוד שם כו', ואמרתם⁷⁴ ביום ההוא כו' זה ה' קוינו לו, שעשינו לו בחי' קויון כו', והי⁷⁵ מידי חודש בחדשו כו' יבוא כל בשר להשתחוות לפני כו' וד"ל.

62 גבוה מעל גבוה: ע"פ קהלת ה, ז.

63 הנה ישכיל עבדי: ישעי' נב, יג.

64 מצות מעשיות נק' בשם זריעה: ראה תנחומא שלח טו. במדב"ר פ"ז, ה. תר"א שמות נג, ג. לקו"ת נצבים ג, ד. נב, ג ואילך. אוה"ת יהל אור תהלים ע' שנב ואילך.

65 צדיק נק' בשם זרועה: ראה תד"א זוטא פ"א: אין זריעה אלא צדקה.

66 אור זרוע לצדיק: תהלים צז, יא.

67 זרועי על כל מים: ישעי' לב, כ.

68 ועסק התורה, ודברת במ: ואתחנן ו, ז. ראה ספרי ופרש"י עה"פ. יומא יט, ב. וברש"י שם ד"ה במ הב'. שו"ע אדה"ז אר"ח סקני' סט"ז.

הל' ת"ת פ"ג, ס"ב. לקו"ש ח"ז ע' 268 הערה 2. חיי"ט ע' 39 הערה 16. ושי"נ.

69 ואשים דברי בפיך: ישעי' נא, טז. 70 ולעתיד נק' בשם לידה: ראה תר"א ר"פ וארא. תר"ח שמות יז, ג. ושי"נ.

71 בטרם תחיל יולדה . . אם ילדה גוי: ישעי' סו, ז. ח.

72 ומחצדי חקלא: ראה זח"ג קכו, ב. קמד, א.

73 ויעש דוד שם: שמואל-ב ח, יג.

74 ואמרתם ביום ההוא: ישעי' כה, ט: ואמר ביום ההוא.

75 והי' מידי חודש כו': שם סו, כג.

ביאור על התורה הנ"ל

השמים כסאי והארץ הדום רגלי, להבין מהו השמים כסאי והארץ הדום רגלי. דהנה כתיב ויצר⁷⁶ ה' את האדם ויניחהו⁷⁷ בגן עדן לעבדה ולשמרה, לעבדה⁷⁸ הוא מלשון עורות עבודים, שיתעבד וישתנה הגן עדן ויהי נעשה על אופן אחר כמשי"ת, ע"י רמ"ח מצות עשה כו'.

דהנה ענין גן עדן הוא בחי' נהנה מזיו השכינה, זיו אינו מעצמית הדבר אלא התפשטות והתגלות, עד"מ כמו התפשטות הנפש בגוף, שמוכרח הוא שיש התפשטות הנפש בגוף, והראי' שמתפעלת ממקרי הגוף, ובודאי הוא שהנפש בעצמה אינה מתפשטת רק הזיו, דהיינו המדריגה התחתונה, נקודה קטנה שבנפש, וכן הוא למעלה בבריאות העולמות, ביו"ד⁷⁹ נברא העולם הבא ובה' העוה"ז, שכל התהוות העולמות אינה רק בחי' יו"ד, נקודה קטנה, מחשבה א', ומהו המחשבה, אנא⁸⁰ אמלוד, וכמ"ש מלכותך מלכות כל עולמים, שבחי' כל עולמים הוא רק בחי' מלכותך, וכאשר עלה במחשבתו אנא אמלוד, במחשבה זו הוא סוכ"ע, ולכן נק' בשם שכינה מלשון ושכנתי⁸¹ בתוכם, אבל עצמותו ומהותו הוא בחי' לבדו, כמו כמה אלפים שנה קודם בריאת העולם הי' הוא לבדו, כן הוא עתה, ואני⁸² הוי' לא שנית, לית⁸³ מחשבה תפיסא כך, כי אין⁸⁴ עוד.

וענין גן עדן הוא נהנה, מלשון תענוג, שהנשמות מקבלין תענוג מזיו השכינה, ולא מבחי' שכינה בעצמה, כי הוא מקור חיים, שהוא המחשבה א', שהוא סוכ"ע, והוא מקור החיים ומקור התענוגים, ועל זה כתיב כי עמך מקור חיים, שמקור החיים הוא עמך, ואי אפשר לנברא שהוא בעל גבול לקבל תענוג מבורא שאין⁸⁵ לו תחילה ואין לו תכלה אין סוף, רק באורך, הוא הזיו הנ"ל, נראה אור, שהנשמות מתענגות מזיו, וצריך לעבדה, שיתעבד בגן עדן, שיהי' בחי' השמים כסאי, והוא ע"י רמ"ח מצות עשה, ע"י הגוף דייקא, שהוא ירידה גדולה, שקודם ה' אלפים ות"ק שנה היתה מיוחדת הנשמה במהותו ועצמותו ית' וירדה לעולם העשי' ונתלבשה בגוף גשמי משכא דחיוויא, אך הירידה⁸⁶ צורך העלי'.

76) ויצר ה' את האדם: בראשית ב, ז.
77) ויניחהו בגן עדן: שם טו.
78) לעבדה הוא מלשון עורות עבודים: ראה
תניא פט"ו. תרי"א בראשית ה, ב. ויחי נא, ג.
לקו"ת שה"ש לה, ד. ובכ"מ.
79) ביו"ד נברא העולם הבא: מנחות כט, ב.
80) אנא אמלוד: אד"ר – הובא בדרך
מצותיך להצ"צ קע, סע"ב. וראה לקו"ת נשא
כא, ד.
81) ושכנתי בתוכם: תרומה כה, ח.
82) ואני הוי' לא שנית: מלאכי ג, ו.
83) לית מחשבה תפיסא בך: תקו"ז בהקדמה
(יז, א).
84) אין עוד: ע"פ ואתחנן ד, לה.
85) שאין לו תחלה ואין לו תכלה: ראה חובת
הלבבות שער היחוד פ"ה. המשך תרס"ו ע' כח.
86) הירידה צורך העלי': לקו"ת בהר מא, א.
ועוד.

דהנה להבין בחי' השמים כסאי, הוא עד"מ מבשרי⁸⁷ אחזה אלהי, דהנה⁸⁸ בכל נפש מישראל יש ה' בחי', נר"ן ח"י, נר"ן הוא בחי' חב"ד חג"ת נה"י, המה המתפשטים בגוף, דהיינו, חב"ד משכנו במוח, ומדות משכנם בלב, והנה בחי' המתפשטת במוח ושכל, אין בו בחי' עלי' וירידה, מחמת שבשכל עומד הדבר כמו שהוא, אבל אח"כ כשיורד למדות, הוא בחי' עלי' וירידה, דהנה במדה זו יתלבש במדריגה התחתונה מזו, ואין בחי' התחתונה יכולה לקבל מגבוה ממנה הרבה, והנה המדות הם שורש הבנין, ז' ימי הבנין, שמחמת חסד וגבורה, אהבה ושנאה בלב, לזה משפיע ולזה אינו משפיע, רק הוא בהסתלקות ממנה, לזה השפעה הרבה ולזה מעט, הכל כפי המדה, והשכל אינו כי אם בבחי' מעביר, דהיינו שאיך אפשר להיות התפשטות הנפש, שאין לו גבול במדות, שהוא מלשון מדה וגבול, הוא ע"י שנעשה כח השפלה במדת חכמה⁸⁹ כ"ח מ"ה, ובאפשרי להתלבש הנפש בבחי' זו, ומחמת שהוא כח ההשפלה, לכן באפשרי להיות שכל להולדת המדות, והשכל הוא ממוצע בין הנפש ובין המדות, ובחי' נה"י הוא בחי' המתפשטת לבר מגופא, בחי' רגלים, פסיעה⁹⁰ לבר, שהאדם עומד על רגליו, דהנה המדות חג"ת הם בליבו, והוא עדיין בו עצמו, ואינו בבחינת בנין עולמות, רק אח"כ כשהוא משפיע לאחרים אז הוא בחי' נצח⁹¹ לשון ניצחון והודי' והתקשרות כמ"ש במ"א.

אך יש עוד בחי' בנפש שנק' יחידה, שהוא מלשון יחיד, בחי' לבדו הוא, שאינו מתלבש בגוף כלל, ולגבי בחי' זו ראש ורגל שווין, והוא בחי' מקיף, כמ"ש אכל⁹² עשרה שכינתא שרי', אבל דייקא בבחי' מקיף, ולמעלה נק' בחי' זו רצון העליון, רצון שהוא עליון, בחי' מקיף, ולמטה נק' בלשון תרגום רעוּתא דליבא, בחי' נקודת הלב, ונמשך בחי' זו לכל נפש מישראל, מלמעלה שיש ג"כ בחי' זו שנק' יחיד, וחי העולמים הוא בחי' מלך כנ"ל.

והנה מחמת בחי' זו נתהווה האמונה בכל אחד ואחד מישראל, שיש בכחו⁹³ למסור נפשו על קידוש השם בלי שום טעם ודעת, בכדי שלא לפרד מיחודו, שהוא למעלה מהדעת, ומבחי' זו נמשך לכל אחד ואחד מישראל הרהורי תשובה אפי' בלא התבוננות כלל, והוא ענין הכרובים⁹⁴ שהוא למעלה מן הדעת כמ"ש במ"א.

91 פסיעה לבר: ראה זח"ג רג, ב. לקו"ת מסעי פט, ד.

92 נצח לשון ניצחון והוד התקשרות כמ"ש במ"א: ראה מאמרי אדה"ז תקס"ג ח"ב ע' תשצח. נביאים ע' רמב.

93 אכל עשרה שכינתא שרי': ראה סנהדרין לט, א. תניא ספ"א. לקו"ש ח"ח ע' 43.

94 בכחו למסור נפשו על קידוש השם: ראה תניא פ"ו.

95 הכרובים שהוא למעלה מן הדעת כמ"ש במ"א: ראה תו"א עט, ד ואילך.

87 מבשרי אחזה אלהי: איוב יט, כו.

88 בכל נפש מישראל . . . נר"ן ח"י: ראה ב"ר פ"ד, ט. דב"ר פ"ב, לו. מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"ב ע' תכח, וש"נ.

89 נר"ן . . . חב"ד חג"ת נה"י: ראה רע"מ בזח"ג כח, א. לד, א.

90 חכמה כח מ"ה: ראה במאמרי אדהאמ"צ במדבר ח"ב ע' תתלב בשם הזהר, ראה ע"ח

שי"ב (שער המוחין) פ"ה: שמ"ט (שער הקליפות) פ"א. אבן עזרא משפטים כג, כה. תניא פ"ג,

פ"ח-ט, פמ"ג.

כי כאשר השמים החדשים – תקס"ד

יא

וכן כל אלו הבחי' יש למעלה, דהיינו שכל ומדות, כמ"ש אנת"ם חכים ולא בחכ' ידיעא וכו', עולם חסד יבנה, לך"ז זרוע עם גבורה, ויש בחי' יחיד כו', אף שאין לו דמות הגוף וכו', מ"מ מה שאנו רואים שיש זה למטה, ואין לך דבר העושה את עצמו, מוכרח הוא שהמקור מזה הוא למעלה, עד"מ אם אנו רואים אדם מדבר בדברי אהבה, מוכרח שיש אהבה בלבו לזה, אף שאין ערך האהבה שהוא מדבר, שהוא באותיות גשמיות, לעצם המדה שבלב, מ"מ מקור הוא לדברי האהבה שבפה. וכן הוא למעלה, וכמ"ש ואשתמודעיה⁹⁶ עילא, מחמת שאנו רואים אלו הבחי' בתתאי, אשתמודעי שהמקור הוא בעילאי, רק שבאצי' איהוי⁹⁷ וגרמוהי חד בהון ואיהו וחיהוי חד, וכמ"ש ולא בחכ' ידיעא, וכמ"ש לך הוי' הגדולה, שכל המדות הוא לך, וכמ"ש לאו דאית צדק ידיעא ומשפט ידיעא, רק דאתקריאו מדות לאנהגא בהון כו', וכמארז"ל מים¹⁰⁰ מורה על חסד, ואש על גבורה, אף שאין זה ערך לזה, אעפ"כ מוכרח, שמדות המים לירד ממקום גבוה למקום נמוך, הוא נמשך מבחי' חסד שהוא התפשטות, וכן אש שהוא נגבה למעלה, נמשך מבחי' גבורה וכו' וד"ל.

אך כל אלו הבחי' הם למעלה בבחי' מקיפים, וזהו בחי' השמים כסאי שהוא בחי' סובב, כי כמו שיש מן הארץ לשמים, כן יש מתחת לארץ שהוא בחי' כדור, ובכל דבר העגול מעלה ומטה שווין, אין בו לא ראש וסוף, ולא תחילה ותכלה, וצריך להיות השמים בבחי' כסאו, עד"מ אדם היושב על הכסא, שמשפיל גופו למטה, ושרפרף תחת רגליו שיהא עמידה לרגליו, וכן למעלה צריכים אנו להמשיך מבחי' מקיפים לבחי' כסא, שיתעבד בחי' הגן עדן על אופן אחר, שלא יהי' בחי' זיו השכינה, רק בחי' השמים.

אך זה אי אפשר שיתגלה דבר שלמעלה מן העולמות בבחי' עלמין, שאין הכלים יכולים לסובלו, מוכרח להיות בחי' והארץ הדום רגלי, עמידת הרגליים הוא על בחי' הארץ, עד"מ מדת מלכות של בשר ודם, אין ניכר לעבדיו שכלו ומדותיו שהוא בפני עצמו, רק ע"י דיבורו ומצותיו שומעים לקולו, וכמ"ש דברוי¹⁰¹ מלך שלטון שמנהיג מלכותו רק ע"י דיבוריו, ובזה הוא נגלה לכל עמו, וכמו כן למעלה, שאי אפשר להיות בחי' השמים כסאי כי אם ע"י בחי' והארץ הדום רגלי, והוא בחי' נה"י המתפשטת לזולתו כנ"ל, ועמידת הרגלים הוא על בחי' ארץ בחי' מלכות כנ"ל.

ולהבין איך יתעורר שיהא בחי' השמים בחי' כסא, והוא ע"י תשובה, כי במקום שבעלי תשובה עומדים וכו', כי צדיקים גמורים הוא בחי' בכל נפשך, אהבה שמצד הנפש, לפי שכלו, שהוא בחי' נברא, אבל בחי' בעל תשובה הוא בחי'

96) אנת חכים: תקו"ז שם (יז, ב).

(ג, ב). תניא אגה"ק ס"כ.

97) לך זרוע עם גבורה: תהלים פט, יד.

100) מים מורה על חסד ואש על גבורה:

98) ואשתמודעי עילא: ראה זח"ב רטו, ב.

ראה זח"א עז, א. זח"ב רמג, ב. רנה, א. רנז, א.

99) איהו וגרמוהי חד: ראה תקו"ז בהקדמה

101) דבר מלך שלטון: קהלת ח, ד.

ובכל מאודך, שהוא בלי גבול, מחמת שנוגע לנקודת ליבו, בהיותו ממארי
 דחושבנא, אם הוא בעל עבירה, ואפי' מי שהוא אינו בעל עבירה, אך כשרואה
 שהכל הוא בהסתר והעלם ובצמצומים רבים, ויצעקו אל ה' בצר להם בבחי' צעק
 לבם מנקודת הלב, צעקה הוא מלשון אסיפה, כי אי אפשר שיתגלה הארה.

לזכות

הילד **יוסף בנימין** שיי

לרגלי הכנסו בבריתו של אברהם אבינו ע"ה
 ביום רביעי פ' קדושים, ג' אייר ה'תשע"ט
 ויה"ר שיגדל להיות חסיד, ירא שמים ולמדן

ולזכות

אחותו **יוכבד מרים** שתחי'

ולזכות הוריהם

הרה"ת ר' **יצחק נתן דוד**

וזוגתו מרת **שרה**

שיחיו

קאלטמאנן

נדפס ע"י ולזכות זקניהם

הרה"ת ר' **משה לייב** וזוגתו מרת **אסתר שיינדל** שיחיו **חאנאוויטש**

הרה"ת ר' **ארי'** וזוגתו מרת **אסתר** שיחיו **קאלטמאנן**

ולעילוי נשמת

ר' **יוסף בנימין** ע"ה בן ר' **מנשה** הי"ד